

***“NEVER LET A GOOD
CRISIS GO TO WASTE”***

***AKUTTNETTVERKETS NASJONALE SAMLING
24. OG 25. OKTOBER 2022***

**BREDE AASEN
KLINIKKDIREKTØR
PSYKIATRISK KLINIKK**

Hovedfunksjoner til Psykiatrisk klinikk

- *øyeblikkelig hjelp etter lov om spesialisthelsetjenester §3-1 jf forskrift om øyeblikkelig hjelp i det psykiske helsevernet*
- *pasienter med særlig vanskelige og kompliserte tilstander*
- *pasienter som trenger opphold i lukket avdeling*
- *pasienter med alvorlig suicidalrisiko*
- *pasienter med utagerende atferd*

Oppdragets krevende balansekunst

Frivillighet

Ansattssikkerhet

Autonomi

Akuttbehandling

Allmennpsykiatri

Tvang

Pasientsikkerhet

Samfunnsvern

Langtidsbehandling

Sikkerhetspsykiatri

Forebygging av tortur og annen grusom, umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff ved frihetsberøvelse

sd verre skjennings-
sun Aage Thor
skiatrisk klinikk på
Sandviken sykehus. Klinikdirektør Ireda Aase
(Osildet) lover at det nå kommer handlingsplaner
for alle områder som berøres i rapporten.

**«Dette er en nedverdiggende
måte å ivareta mennesker i
krise på»**

Ny rapport svært kritisk til forhold på
Sandviken.

**Her måtte pasienter bo i ukevis
på rom med bare en madrass
på gulvet, uten mulighet til å se
ut.**

– Uverdigg, sier Sivilombudsmannen om forhold på
Sandviken sykehus.

ABONNENT

25 anbefalinger

SIVILOMBUDSMANNEN

Fysiske forhold

Aktivisering

Skjerming

Bruk av tvangsmidler

Behandling uten eget samtykke

ECT

Medvirkning og informasjon

Funnene på Sandviken tydet på en lav vilje til å se kritisk på i hvilken grad egen atferd, holdninger og praksis virker inn på tvangsbruken.

–Vi mener det er viktig at klinikken ser grundigere på sin egen praksis og hva den kan gjøre for å redusere den høye bruken av tvang, sier Sivilombudsmannen.

Kompetanseprogram

30:4 samtalen
 KPU
 Legemiddelmøte
 Evaluerings- og læringsmøter

Simuleringsøvelser

Forbedring fysiske forhold

15 steg inn

Pårørendeseminar

Informasjons og dialogmøte

Samhandlingsavtaler

Rutine som beskriver samhandling mellom Politiet, Bergen kommune og Helse Bergen knyttet til personer med psykisk helseproblem og/eller rusproblem

Forløp

Øke døgnkapasitet

Erfaringskompetanse

Risikotavler

Regional Ressursgruppe tvang

Her kjem ny rus- og psykiatriklinikk. – Ei gruppe som treng å bli sett og høyr.

Helse Bergen etablerer nytt behandlingstilbod for pasienter som både har alvorleg psykisk lidning og alvorleg ruslidning.

Mens vi pusser opp...

Arbeidstilsynet

Arbeidstilsynet varsler flere pålegg:

Bekymret for de ansatte på Sandviken: – Over grensen for det vi skal tåle å stå i

ARBEIDSTILSYNETS ARBEIDSMILJØMODELL - INNGANGSDØRER TIL VURDERING AV ARBEIDSMILJØ

ARBEIDSMILJØET I VIRKSOMHETEN

YTRE PÅVIRKNINGER

Samfunnsmessige påvirkninger og endringer i disse:

- Lov/avtaleverk
- Arbeidsliv
- Arbeidsmarked

Menneskets psykiske og fysiske muligheter og begrensninger

ARBEIDSMILJØLOVEN STILLER KRAV TIL FORSVARLIGE ARBEIDSBETINGELSER PÅ FØLGENDE OMRÅDER

FYSISKE

- Bygnings- og utstyrmessige forhold
- Inneklima
- Lysforhold
- Støy
- Stråling
- Maskiner og annet arbeidsutstyr
- Innkvartering

ERGONOMISKE

- Utforming og innredning av arbeidsplassen
- Disponering av nødvendige hjelpemidler
- Tilrettelegging for variasjon i arbeidet
- Tilrettelegging for å unngå tunge løft og ensidig gjentakelsesarbeid
- Ikke utsettes for uheldige belastninger ved vibrasjon og ved ubekvem arbeidsstilling

ORGANISATORISKE

- Arbeidets organisering
- Tilrettelegging og ledelse
- Teknologi
- Styrings- og planleggningssystemer
- Kontrolltiltak
- Omstillinger

- Medvirkning
- Informasjon
- Opplæring

- Arbeidstilknytning
- Arbeidsavtaler

- Arbeidstidsordninger
- Lønssystemer

- Faglig og personlig utvikling
- Selvbestemmelse
- Variasjon

KJEMISKE OG BIOLOGISKE

- Tilrettelegging ved håndtering av kjemikalier eller biologisk materiale
- Erstatte kjemikalier/biologisk materiale eller prosess hvis mulig ved helsefare
- Rutiner og utstyr for å hindre/motvirke helseskader
- Stoffkartotek

PSYKOSOSIALE

- Ivaretagelse av integritet og verdighet
- Mulighet for kontakt og kommunikasjon
- Ikke utsettes for trakassering eller utilbørlig opptreden
- Beskyttes mot vold, trusler og uheldige belastninger som resultat av kontakt med andre

ARBEIDSMILJØLOVEN STILLER KRAV TIL SYSTEMATISK ARBEIDSMILJØARBEID (INTERNKONTROLL)

ORGANISERING

- Arbeidsgiver har ansvaret
- Arbeidstakere og deres representanter (verneombud og fagforening stillitsvalgte) skal medvirke
- Arbeidsmiljøutvalg for virksomheter over 50 ansatte
- Bedriftshelsetjeneste for utvalgte bransjer

ARBEIDSMILJØOPPLÆRING

- For leder, mellomledere, verneombud og arbeidsmiljøutvalgets medlemmer

GJENNOMFØRING

- Arbeidsgiver skal i samarbeid med arbeidstakerne:
- kartlegge virksomhetsfarer og problemer
 - risikovurdere
 - iverksette tiltak for å redusere risikoen

ANDRE KOMPONENTER

Arbeidstakernes og arbeidsgverens beskrivelser, vurderinger og opplevelser av arbeidsbetingelsene og arbeidsmiljøarbeidet

Informasjon fra helse- og velferdsmessige registreringer

Egenskaper ved arbeidsstokkens sammensetning

• Tiltaksplan Sivilombud

Overføring i helg fra PAM til DPS

ARBEIDSMILJØLOVEN
ANGS

ARBEIDSMILJØET I VIRKSOMHETEN

ARBEIDSMILJØLOVEN STILLER KRAV TIL FORSVARLIGE ARBEIDSBETINGELSER PÅ FØLGENDE OMRÅDER

ARBEIDSMILJØLOVEN STILLER KRAV TIL SYSTEMATISK ARBEIDSMILJØARBEID (INTERNKONTROLL)

ANDRE KOMPONENTER

FYSISKE

- Bygnings- og utstyrmessige forhold
- Inneklima
- Lysforhold
- Støtforhold

ORGANISATORISKE

- Arbeidets organisering
- Tilrettelegging og ledelse
- Teknologi
- Styrings- og planleggingssystemer
- Kontrollrutiner
- Omstillinger
- Medvirkning
- Informasjon
- Opplæring

• KD -natt

- Erstatte kjemikalier/ biologisk materiale eller prosess hvis mulig ved helsefare
- Rutiner og utstyr for å hindre/ motvirke helseskader
- Stoffkartotek

ERGONOMISKE

- Utforming og innredning av arbeidsplassen
- Disponering av nødvendige hjelpemidler
- Tilrettelegging for variasjon i arbeidet
- Tilrettelegging for å unngå tunge løft og ensidig gjentakelsesarbeid
- Ikke utsettes for uheldige belastninger ved vibrasjon og ved ubekvem arbeidsstilling

PSYKOSOSIALE

- Ivaretagelse av integritet og verdighet
- Mulighet for kontakt og kommunikasjon
- Ikke utsettes for trakassering eller utilbørlig opptreden
- beskyttes mot vold, trusler og uheldige belastninger som resultat av kontakt med andre

- Arbeidsgiver skal medvirke
- Arbeidsmiljøutvalg for virksomheter over 50 ansatte
- Bedriftshelsetjeneste for utvalgte bransjer

ARB

- For i
- vern
- utva

GJENNOMFØRING

- Arbeidsgiver skal i samarbeid med arbeidstakerne:
- kartlegge virksomhetsfarer og problemer
- risikovurdere
- iverksette tiltak for å redusere risikoen

Arbeidstakernes og arbeidsgiverens beskrivelser, vurderinger og opplevelser av arbeidsbetingelsene og arbeidsmiljøarbeidet

Egenskaper ved arbeidsstokkens sammensetning

• 30-4 samtalen
• Dashboard synergi

• Kompetanseplan for klinikken

TILSYNSSAK

Svikt i helsehjelpen ved akuttinnleggelse av psykotisk pasient

30.11.2020

① *Virksomheter i spesialisthelsetjenesten skal varsle til Statens helsetilsyn om dødsfall eller svært alvorlig skade på pasient eller bruker som følge av tjenesteytelsen eller ved at en pasient eller bruker skader en annen (spesialisthelsetjenesteloven § 3-3 a). Fra 1. juli 2019 har hele helse- og omsorgstjenesten samme plikt til å varsle og pasienter og pårørende har rett til å varsle. Vi følger opp alle varslene vi mottar ved å innhente ytterligere informasjon, og avgjør hva som den mest hensiktsmessige tilsynsmessige oppfølgingen. Vi gjennomfører stedlig tilsyn når kriteriene for det er til stede. Rapportene i de fleste saker med stedlig tilsyn og noen andre saker publiseres her.*

Opplysninger som er underlagt taushetsplikt er tatt bort. Krav om innsyn i dokumentet etter offentlighetsloven rettes til Statens helsetilsyn, se lenke til postjournal på forsiden.

Statens helsetilsyn konklusjon

1. Statens helsetilsyn har etter en samlet vurdering kommet til at pasienten ikke fikk forsvarlig helsehjelp.
2. Helse-Bergen har ikke sikret forsvarlige helsetjenester til psykotiske pasienter med paranoid schizofreni som trenger tvunget psykisk helsevern
3. Virksomheten har ikke gjennomført tilstrekkelig og nødvendige kvalitetsforbedrende tiltak etter hendelsen

Drapsiktet sønn var i kontakt med helsevesenet få dager før drapene

Son (42) dømt til tvungent psykisk helsevern for drap på foreldra på Sotra

Gransker 20 journaler

Etter kritikken fra Helseilsynet, er det nedsatt en arbeidsgruppe som skal se på behandlingen av psykotiske pasienter. Arbeidet ledes av visesadministrerende direktør Randi-Lulise Mægster.

Veslebroren om drapstiltalt: – Openbert at han burde vore innlagd på tvang

Helsetilsynet om dobbeltdrapet på Sotra i fjor: Sønnen fikk ikke forsvarlig helsehjelp

41-åringen hadde nylig søvntilleg ut fra sykehus og foreldrene ble drept. Nå får Helse Bergen vurdere forloren tilkjenning for fide.

Sandviken-direktor ga politiet taushetsbelagte opplysninger om drapsiktet 41-åring. Nå kan det få konsekvenser.

– Jeg står ved den beslutningen jeg tok.

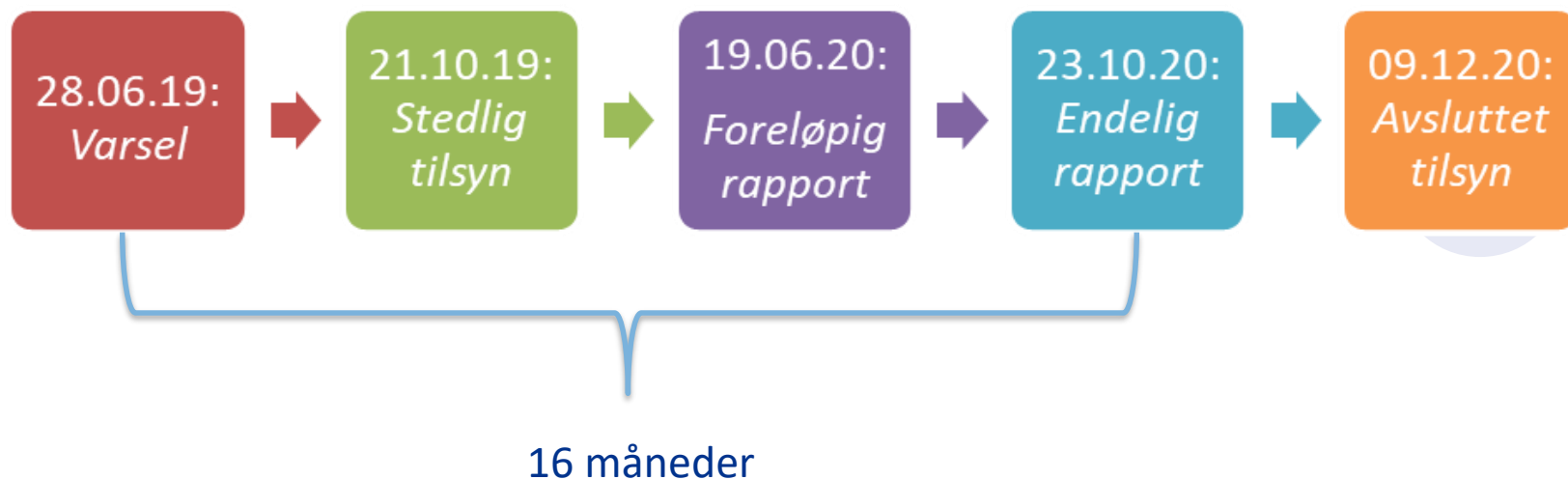

Helsetilsynet etter dobbeltdrapet på Sotra: Sandviken brot loven

Mannen som er dømt for drapet på sine foreldre på Sotra i fjor, fikk ikke forsvarlig helsehjelp hos Helse Bergen i forkant. Det slår Helseilsynet fast i en tilsynsrapport.

Lang saksbehandling

Lag en god plan for oppfølging av ansatte – det er ulike reaksjoner i en prosess som varer i 16 måneder

7 forbedringsområder ble identifisert

1. Faglig ansvarlig for vedtak – paragrafvurdering
2. Voldsrisikovurdering
- 3. Pårørendes rett til informasjon og medvirkning**
4. Behandlingsforløp og intern samhandling for psykotiske pasienter på TPH
5. Medikamentell behandling av akutt psykose
6. Oppfølging av blodprøvesvar
7. Situasjoner der vedtak oppheves av Kontrollkommisjonen og pasienten velger å skrive seg ut

Pårørendes rett til informasjon og medvirkning

Virksomheten har gjennomgående drevet med en praksis i strid med gjeldende regelverk for involvering og informasjon av pårørende (jf. § 3-9 i psykisk helsevernloven)

Tiltak:

§ 9 Korrigere	Revidering av EK samarbeid med pårørende og uttale før vedtak
§ 7 Gjennomføre	Gjøre revidering kjent for alle ansatte pr. nyhetsbrev
§ 7 Gjennomføre	Internundervisning behandlere
§ 7 Gjennomføre	internundervisning sykepleiere
§ 7 Gjennomføre	Legge frem de reviderte retningslinjene for vårt erfaringspanel
§ 8 Evaluere	Revisjonsteam - gjennomgang av journal

Samarbeid med pårørende før vurderingssamtale:

- Dokumenter relevante opplysninger i journal.
 - Har pårørende registrert en endring i pasientens psykiske tilstand?
 - Pårørendes erfaringer med pasientens fungering med og uten behandling.
 - Har pasienten fulgt foreskrevet medikamentell behandling?
 - Opplevs pasienten til fare for seg selv eller andre?
 - Har pårørende tidligere erfaringer med at pasienten har vært underlagt tvang?

Klinikkens egen systemårsaksanalyse (hendelsesanalyse) avdekket ikke uforsvarlig behandling/lovbrudd

- Er vi ikke kritisk nok internt?
- Ble vi preget av det tragiske utfallet?
- Ble vi for opptatt av å finne årsakssammenhenger?
- Hadde vi for stort fokus på Kontrollkommisjonens vurdering?

Stedlig tilsyn - informantenes opplysninger vektlegges i den endelige rapporten

Ledere bør ha et kort orienteringsmøte med de involverte før stedlig tilsyn for å sikre at deltakerne er best mulig forberedt.

Momenter som kan være viktig å tematisere:

- Intensjonen med det stedlige tilsynet og informasjon om rutiner som er oversendt
- Sikre at den enkelte gjennomgår journal på ny i forkant av intervju. Bruk tid på å få frem de faktiske forhold og den enkeltes rolle i behandlingsforløpet.
- Vær åpen og ærlig, men sett grenser for egen etterpåklokskap
- Kort gjennomgang av klinikkens saksbehandlingsprosess frem til tilsynet, inkludert oppfølging av pårørende/bistandsadvokat.

Forebygging av
eller nedverdiggende

Arbeidstilsynet

Helsetilsynet

 THE TAKE-HOME MESSAGE

“

**Alle i helsevesenet har to jobber
når de kommer på arbeid;
å gjøre jobben
og gjøre den bedre.**

**Dette er essensen i
kvalitetsforbedringsarbeidet.**

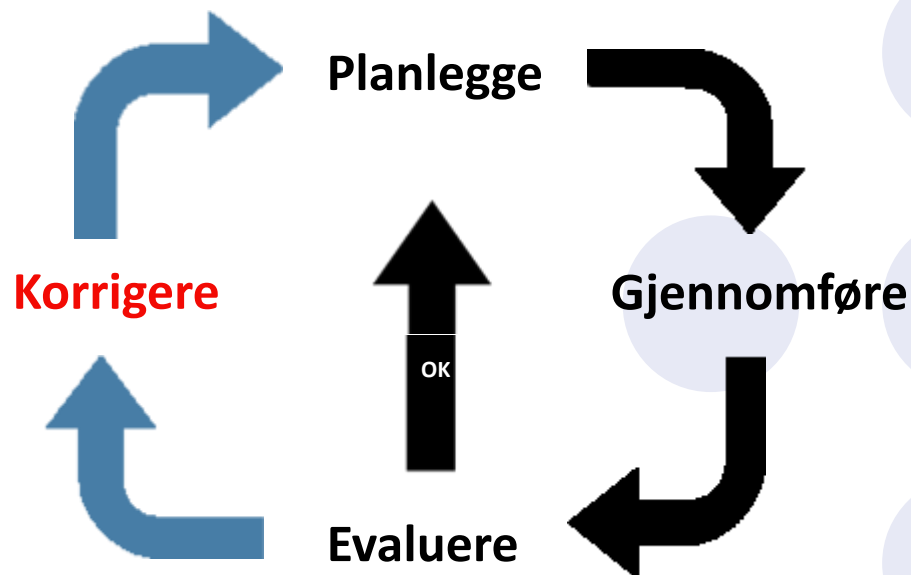
Paul Batalden
Professor Emeritus
Dartmouth Institute

Tilsyn er en viktig kilde til forbedringsarbeid

- Ny kunnskap
- Resultater/indikatorer
- **Tilsyn**
- Avvik
- Revisjoner
- Risikovurderinger
- Klager
- Brukerundersøkelser
- Gjennomgang av styringssystemet
- Forbedringsforslag pasienter, pårørende og ansatte
- Nasjonale retningslinjer
- Myndighetskrav

Kilder til forbedringsarbeid

Kvalitetsutfordringer i helsetjenesten krever et system- og prosessperspektiv

Vet du hvor det er risiko for svikt
og der konsekvensene av svikt er stor i din avdeling?

Ikke vent på tilsynet – vær offensiv!

Ta ansvar – ordne opp før tilsynsrapporten foreligger!

**“Never let a good crisis
go to waste”**